

Bakalářská práce na téma „Za horizont nekoukej“

Práce „za horizont nekoukej“ obecně pojednává o strachu z neznáma, respektive strachu z poznání. Vytyčuje potřebu našeho vědomí definovat v tomto světě pomyslný horizont, za který nelze jít. Polemika s vytvářením konstruovaných kolonek a škatulek, kdy nám naše disciplína radí „jen prosím nedovol nahlédnout, v jak bezbřehé krajině se škatulky pohybují a kam směřují“. Možná není člověku vlastní brouzdat se bosky po svobodném a nekonečném světě, tak dal vzniknout horizontu, kde země končí a nebe začíná.

Nejvhodnější formou mi pro zpracování přišla právě videoinstalace, kde samotná projekce (tedy světlo, které vrhá) představuje tuto bezbřehou krajinu možností, která nutně potřebuje dopadnout na nějaký objekt (nebo subjekt), jinak se rozptýlí v prostoru a její obsah zůstane nedešifrován.

Úplně jednoduchým příkladem nám může být dětská knížka, která je plná nadpřirozených bytostí i hrdinských činů, avšak nehledě na nekonečnou fantazii dětí to, co knížka nezmíní, to zkrátka v příběhu neexistuje. Její didaktický rozměr nám zas vytvářením vysokých pravd znovu formuje svět a nastavuje mantinely. Tyto mantinely v mé práci raději nazývám horizonty, neboť mnohem lépe demonstuje naši krátkozrakost.

Instalace ale není pouhou formální metaforickou hříčkou. Video svým obsahem přímo odkazuje k mým osobním prožitkům, kde tím nejintenzivnějším je právě vzpomínka na můj sen, který se mi zdál před šesti lety, kdy jsem toužila nahlédnout za jeho samotný horizont. Tato stará vzpomínka mi neustále připomíná, že nesmím zapomínat pochybovat a nesmím se vozit na předsudcích. Poukazuji zde tedy na to, s jakou ochotou přijímáme již definované horizonty, které mají tak dlouhou tradici v našem společenství, že si už ani neumíme představit, že by mohly být postaveny na jiných základech a hodnotách.

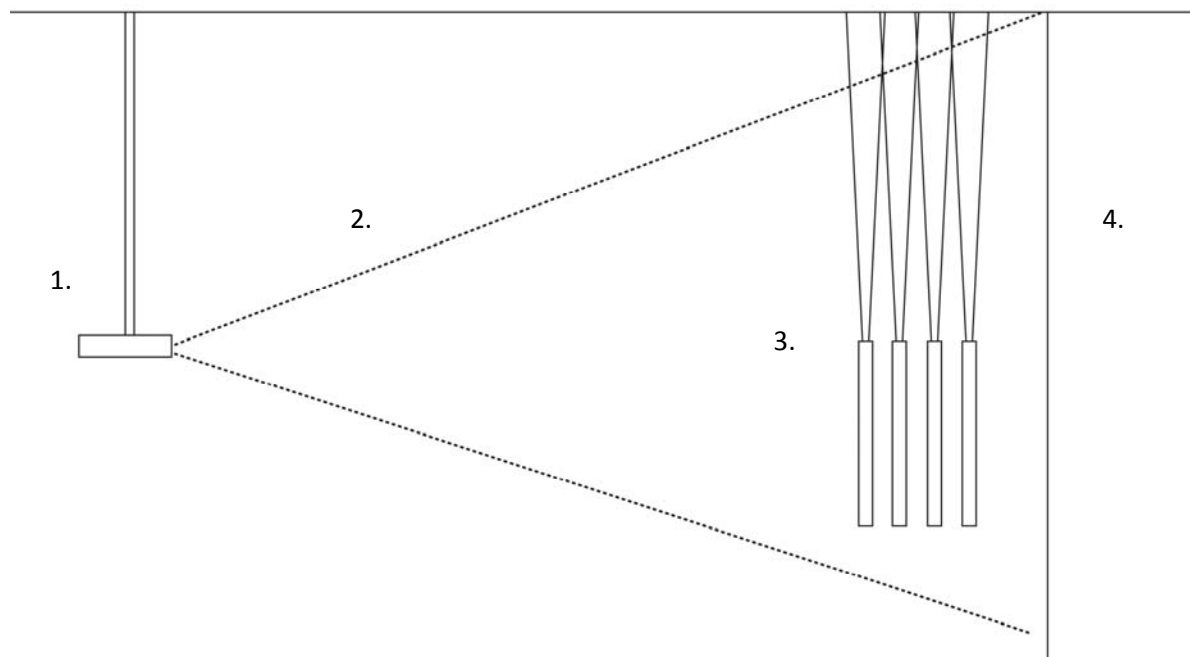
Těm, kteří pochybují, je v instalaci „hozená rukavička“, která jim umožní pohybovat se po projekci v celé své šíři a nahlédnou tak za jinak celkem nudný videozáznam.

S podobným přístupem – myšleno ve vnímání světla projekce jako samotného uměleckého artefaktu, nehledě na jeho obsah- jsem se nedávno setkala v kurátorském projektu Viktora Takáče „Bezpredmetný film“. Výstava má charakter světelné hry a vizuální kompozice, která se doslova ztrácí a vyjevuje v oparu mlhy, kde je možno v některých chvílích spatřit abstraktní obrazce, text nebo i vzducholod'. *Díváme se, jsme pohnuti.*

Obsah videa:

Obsah videa sestává ze statického záběru na krajinu, ve které stojí několik interagujících herců a snaží se přijít na svou roli v utvářeném příběhu. Každému byl předložen velmi stručný scénář, který znal pouze on. Herci jsou tedy vsazeni do částečné improvizací hry, v níž se ptají po své roli.

Formální řešení instalace:

(1) projektor; (2) projekce; (3) zavěšené plátna; (4) sametová clona

V analogii s lidským vnímáním lze chápat světlo projektoru (2) jako bezbřehé panorama myšlenkové krajiny. Projekce z velké části přesahuje hranici plátna a uniká nám tedy její velká část. Natažené bílé plátno (3) je zorným polem a jeho hranice je právě tím pomyslným horizontem zachycujícím nepatrný fragment celkového obrazu projekce. V pozadí je umístěna sametová clona (4), která pohlcuje zbytek projekce. Plátno je zavěšené na elastické gumě, je tedy možné s ním volně pohybovat.

Při konfrontaci s divákem je předpokládána spolupráce, tedy pohyb plátna po projekci který připomíná právě pohyb kamery, jinak je projekce nudným statickým záběrem. Přizváním k interakci je právě elastické lano, na kterém je plátno zavěšené. Pohyb po projekci nám sice pomůže rozpoznat probíhající příběhy, ale jeho malý formát nám nedovolí vidět souvislosti skryté za jeho hranicí. Předpokladem tedy je, že divák bude toužit tyto souvislosti odkrýt pohybem zavěšeného plátna.

Videoinstalace od Dona Rittersa, *Skies* (1998), svou interaktivitou připomíná princip dešifrování skrytého obsahu. *Skies* se skládá ze dvou video obrazů. Jeden je promítán na podlahu a druhý na přilehlou stěnu. Diváci se zde prochází po projekci a hledají černé cestičky, které jim pomůžou odkrýt skryté sekvence videa. K úplnému rozkrytí projekce je potřeba nejméně pět osob. Diváci jsou tedy vyzváni ke spolupráci, aby mohli spatřit celou sérii videosekvencí.

I když je videoinstalace *Za horizont nekoukej* svou formou trochu netypická pro mou dosavadní tvorbu, jejím obsahem vlastně navazují na předešlé projekty. Například *Vidět horu tančit* byla malířská série obrazů, ve kterých se střetávají různé entity, jejichž čas plyne odlišně. Klíčovým tématem bylo zamyšlení se nad tím, kolik příběhů okolo nás existuje, jen je nevnímáme, protože se odehrávají v odlišném čase. Jednotlivým prvkem těchto dvou projektů je právě polemika se zautomatizovaným vnímáním světa.

Takovým odlehčením od tíživých témat byl můj poslední projekt *Bachšiš* (almužna). Výstava měla být šlechetným aktem darování peněz, které bych jinak utratila za realizaci malířského cyklu několika obrazů. Na místo výstavy, což je svou rozlohou celkem malá

galerie 209, jsem přizvala několik náhodně vybraných pouličních muzikantů s příslibem finanční odměny za to, že mi zahrají na vernisáži. Muzikanti netušíc, že na vernisáži budou konfrontováni s ostatními muzikanty z ulice, se dostavili do galerie, kde byli uvedeni jako umělecké dílo a zbylý průběh výstavy jsem nechala v jejich režii. U příležitosti výstavy jsem vytvořila také artefakt, který sestával z odlitků konkrétních nádob, do kterých muzikanti sbírají své peníze – jejich společná kasička.

V současnosti připravuji dlouhodobý projekt, jenž začnu uskutečňovat od 1. září 2013 a bude završen koncem školního roku 2013/2014. Jeho obsahem se v podstatě navrátím k podobným tématům, jako je má současná bakalářská práce. Bude - v performativním pojetí - řešit problematiku slepého ztotožňování se s obecně uznávanými ideály kvalitního života.